

LITERÁRNÍ PŘÍLOHA FESTIVALOVÝCH NOVIN

Jan Kodet - Z nikdy nevydané sbírky Šachy života

Hluchota

Neslyším klapot figurek
 Neslyším
 Že dotýká se ret
 Sklenice ještě nedopité
 Chvilce co rychle pomijíte
 Přijďte a potěšte mne
 I když vás neslyším
 Tak radost budu mít
 Když uvidím vás
 Z poháru víno
 Dobré
 Pít

Kůň

Ztratil jsem šachovou figurku,
 byl to kůň.
 Asi někam odskákal
 a teď mi chybí.
 Možná se schoval za roh
 a směje se mi a možná
 se mu to i líbí,
 možná...

Vzdal jsem

Po půlnoční za kostelem
 Plakal jsem jak malej jelen
 Přál jsem si šachy
 Dostal jsem prd
 Tenhle ten Ježíšek
 Pěkněj je škrť

Věžka

Sedím nad šachovými poli
 a věžka naříká, že život bolí.
 Svou smutnou píseň zpívá
 a přitom v sobě cosi skrývá.
 I já svá tajemství střežím,
 ty se však o nich nedozvíš,
 patří jen věžím...

Vzkaz hercům...

Odškrťávám dny v kalendáři. Vypravuju si jména divadel a herců, kvůli kterým jsem minulý rok tajila dech v hledišti. Nemůžu se dočkat, až si přečtu program, posadím se do sálu a začnu si pilně zapisovat postřehy. Z toho stejného, z čeho se já třesu radostí, se možná někteří třesu strachy.

Desítky herců sedí za oponou v kroužku, opakují scénáře, zkouší pohyby a určitě se najde aspoň jeden z nich, který má trošku obavu, co o něm do novin napíšeme. Tolik příprav, tolik nervů, tolik chuti udělat divákům radost, to stojí za to, abychom vás, milí herci, vychválili. Co na tom, že se vám občas něco nevydaří, vždyť nejsme stroje, ale lidi. A občas z toho ve hře vznikne geniální místečko, na které se nezapomíná.

Tak se nezlobte, když si na vašem amatérském výstupu smlsne jeden amatérský novinář. On bude mít radost a ostatní si stejně nakonec vzpomenou jen na váš vtipný výstup. A třeba příští rok budou odškrťávat dny v kalendáři jako já, jen aby vás viděli znovu. A to stojí za tu trošku kritiky, se kterou my, novináři, stejně šetříme, protože se vám nedá nic vytknout. Když je totiž práce dělaná s chutí, není to práce, ale zábava. A to jak pro vás, tak pro mě.

Renča Neprašová

FESTIVALOVÉ NOVINY - noviny regionálního divadelního festivalu JID 20-07 - vydává team redaktorů a přátel Festivalových novin. **Šéfredaktor:** Jan Kodet - **Redakce:** Petra Fujdlová, Martina Holubová, Lenka Jirků, Magda Kodetová, Renča Neprašová, Aneta Pavlíčková, Vojtěch Sedlák, Martin Sita, Bára Stolínová, Eva Sýkorová, Monika Toužínová - **Fotoreportér:** Zdeněk Krásenský - **Výtvarná spolupráce:** Lucie Rausová - **Design a grafická úprava:** Jakub Kodet - **technická spolupráce:** Robin Obůrka

festivalové webové stránky: www.jid.nazory.cz
 redakční email: festivalove.noviny@seznam.cz

„Lepší kousky bych snědl, horší pochoval.“

Páteční program uvedl telčský soubor ADJC hrou Zdeňka Svěráka Akt. Na pětičlenném chlapeckém souboru bylo vidět, že se schází ze školáckého nadšení a vášně pro cimrmanovské hry, které jako jediné zařazují do svého repertoáru. S Aktem vystoupili poctivě, ale na festivalu se představili premiérově.

Představení bylo klasicky rozděleno na dvě části: seminář o životě Járy Cimrmana a po desetiminutové přestávce následovala samotná hra o setkání starého malíře a jeho ženy s dětmi, které před lety z nouze odložili. Výsledkem je svérázná komedie, kterou ocení paradoxně hlavně ti, kteří s tvorbou Cimrmana obeznámeni nejsou.

Fanoušci humoru Járy Cimrmana mohou jen těžko ocenit pouhou kopii hry. Chápu motivaci herců, kteří se scházejí a nacvičují hry hlavně sobě pro radost, ale co tato hra měla přinést divákům, tím si nejsem jistá. Možná rozšíří Cimrmanovu popularitu, ale zároveň také dokazuje, že génia Cimrmana překonat nelze. Členové souboru však určitě vědí, že se nemají šanci svým vzorům vyrovnat. Mrzelo mě jen, že herci více nezpracovali na vlastním vyjadřování. Když v úvodní přednášce mluvili do mikrofonu, bylo vše v pořádku, kdežto v následující hře měli diváci v zadních (možná i v prostředních) řadách značný problém hercům rozumět. Mnohé gagy zanikly v šumu publika a v jiných snahách diváků zabavit se. Hra se pak především zdála mnohem delší než ve skutečnosti byla.

Herci se snažili mimo scénář, který jim jasně svazoval ruce, sázet i na vlastní vtipy a dokonce improvizovat. Když například na jevišti začal zvonit mobil, pohotově zareagovali a káravě se na narušitele přednášky zadívali. Z hereckých výkonů mne zaujali hlavně představitelé manželky Markéty a sexuologa Pepy.

A jak sami AKTéři citovali velkého českého génia:... „Můj duch nebude tě strašit, změníš-li některé scény, herce, nebo celý děj..“. Otázkou zůstává, co by ze hry vzešlo, kdyby se předlohou inspirovali jen volně a přepracovali ji podle sebe. Takto ale zase zůstává pouhou kopií, která nás může pouze nalákat na originální představení Cimrmanova divadla a přiblížit tento styl humoru těm, co jej neznají.

Petra Fajdlová

Autorské čtení (Nic lepšího mě nenapadlo)

Původní plán, tedy začátek sedmého autorského čtení v kavárně Etage, doprovodné akce festivalu, se sice posunuje zhruba o dvacet minut, ale na kvalitě se to neprojevuje. Jediným defektem na kráse, ale o to podstatnějším, je absence výraznějšího osazenstva kavárny, coby obecnstva. Důvodem je zřejmě kolize čtení s divadelními hrami a večerním maturitním plesem jihlavského gymplu.

Jako první se pódiu představuje tvůrčí duo S+B, (B+S, jak chcete), Adam Brychta a Martin Sova, které začíná svými zpívanými básněmi Tíseň a Za keřem, komentujícím situaci keře před jihlavským gymnáziem (znali situace chápou). Po nich nastupuje Renata Neprašová s prózou Parafínová věž, v níž autorka řeší svou vnitřní rozpocenost. Ladislav Palán s vtípem zpracoval úděl profesora, pyromana - Z učitelova notýsku. Čtený dvojblok je „přerušen“ písničkářkou a čerstvou semifinalistkou Porty, kytaristkou Klárou Šimkovou, která představila čtyři autorské písně. A opět duo S+B (B+S, jak chcete), přednášející svou originální tvorbu. Třetí čtoucí je Bára Stolínová s dílem V jednom království, ve kterém kritizuje současnou neustálou honbu za penězi a úspěchem. Enchžin Žugder (jestli to není správně, tak se moc omlouvám) recituje báseň nanejvýš osobní, Lásko, děkuji. Posledním přednášejícím byl Martin Sita, bohem roku 2006, s příběhem Anežka a Matěj. O zlatou tečku se postarali klavírista Přemek Hrubý a zpěvačka Klára Šimková s písní Sedávám.

Účinkující ze sebe vydali maximum, škoda jen, že jejich výkony nemohlo ocenit širší diváctvo.

Martin Sita

Ze záchodového prkénka

18. 3. – Z jihlavských kuloárů:

V Rantířově na Jihlavsku proběhlo oblastní kolo 41. ročníku festivalu trampské, folkové a country hudby Porta 2007. Nejúspěšnější kapely postupují do českého národního finále Porty, které se uskuteční 4. až 7. července už popáté v Jihlavě. Z Vysočiny postoupila do finále kapela z Pelhřimova 4 zdi a do semifinále Klára Šimková z Batelova.

Gratulujeme.

Bochník chleba středem vesmíru

Mokří a prokřehlí stojíte ve sněhu, do tváře vám padá chladný déšť. Ruce napřážené do světa. Pomalu se otáčíte a koukáte před sebe, koukáte jinak. A když vám někdo položí na hlavu bochník chleba, cítíte něco těžko zapomenutelného.

Zažili jste to někdy? Ne? No, to jste potom nebyli na festivalové dílně Matěje Koláře, absolventa Výtvarné fakulty VUT, oboru performance.

A o co tedy šlo? Matěj nás v pátek odpoledne seznámil s pojmy jako akční umění, performance, happening... a dalšími. Především však s naší skupinkou „odvážných“ vyzkoušel pár neobvyklých cvičení, na která asi dlouho nezapomeneme. Prvním krokem bylo seznamování – zírání. Náhodně utvořené dvojice si 5 minut vzájemně hleděly do očí. Myslíte, že jsme to vydrželi? Jojo, včetně mě, která zírala na dvě kukadla našeho Pana performéra:o). Bylo to pro všechny „psycho“ – příjemné, přinášející důvěru. Po řadě dalších meditačních cvičení jsme už

přemýšleli jinak. Uvolnění, výborně naladění jsme se odebrali do parku a zkoumali své okolí se „středem vesmíru“ na hlavě. Závěrečným cvičením bylo rozmlouvání se stromy. Natřeli jsme si tváře bílou barvou, abychom skryli naše identity a otevřeli se. Nikdy jsem si se stromem tak dobře nepokecala. Když jsme se sešli před šatnou divadla, prováděli obřad a jedli chleba osolený cukrem, pryč byl jakýkoli strach nebo stud. Soňa, členka jihlavského souboru Spoušť, se tak vžila do akce, že tam snad jako jiná identita sedí ještě doteď.

Za sebe mohu říct, že snad už chápu, co performance znamená, je to o prožitku, o okamžiku, o vnímání světa i sebe sama.

Martina Holubová

Akt - hodnocení poroty

Všichni porotci se jednomyslně shodli na poněkud nevhodném výběru hry. Troufám si tvrdit, že alespoň polovina publika zná originály, tudíž si během celé inscenace neodpustí srovnání s nimi. Cimrmanologii vytvořili už před čtyřiceti lety výborní herci, kteří ji postupem času dovedli k dokonalosti, a přiblížit se této genialitě je skoro nadlidský úkol.

Nutno dodat, že herecký výkon představitele „mamky“ si zaslouží uznání, poznamenal J. Stuchlík, neboť i přes svázanost scénáře ze sebe dokázal dostat kousky vlastního autorského přístupu. Klobouk dolů.

Bohužel někteří další představitelé, ač lepší či horší herci, se pod vlivem přesně nalinkovaného scénáře nemohli plně prosadit a ve výsledku se setřeli veškeré rozdíly mezi nimi.

Celkově však hra vyzněla veskrze dobrým dojmem, bez trapných chvil, se spoustou, byť okopírovaných, ale vtipných gagů a pro neznalce Svěrákovy tvorby přinesla i nový druh humoru.

Pokud ovšem chtějí představitelé zůstat věrni Cimrmanovi, ať se dál po školních tělocvičnách baví oním nenapodobitelným humorem, prosím.

Lenka Jirků

zvláštní poděkování redakce

Sdružení na podporu
mezinárodního přátelství „Slunce“
třída Legionářů 15, Jihlava
www.slunceweb.cz

Jestli vám souseď leze krkem, zajděte si na krční!

Zvedla se opona a my jsme uviděli tři dívky sedící u stolu. Zanedlouho nám sdělily, že mají detektivní kancelář. Bohužel se jim ale moc nedaří, nemají totiž vůbec žádné klienty, a tak celé dny jen posedávají, popíjejí víno a hrají karty. V jejich nicnedělání je vyruší služka a uvede mladíka s přitroublým výrazem v obličeji a směšným vystupováním: „Vy jste určitě uklízeč z Kauflandu!“ vyhrkne na něj jedna z detekivek a postupně se vysvětlí, že tahle osoba s koštětem byla obviněna z vraždy jedné novinářky. Když se dohodnou na peněžní odměně, kterou si hlavní hrdinky účtují za svoje služby, zdá se, že konečně začnou pracovat na případu. Ony ale raději „pracují“ na svých karetních dovednostech, a tak se s obviněným dohodnou, že vinu prostě svedou na jeho souseďa. Hra končí další den, kdy vyšetřovatelky čtou o případu v novinách.

Soubor Momentek vystupoval na festivalu už minulý rok. Oproti jejich loňskému představení se bezpochyby zlepšil. Chvályhodné je také to, že sehrál autorskou hru. Herci si vybrali krátkou povídku od amatérské spisovatelky Zuzany Špicové a sami si ji upravili. Originální byla i živá myš, která spokojeně spala na rameni jedné z hereček. Nicméně hra, která se jmenuje Fraškoidní detektivka, neměla s fraškou až tolik společného. Publikum se spíš usmívalo častým posunům v čase. „Zkoušeli jsme hlavně ve škole o přestávkách, což šlo samozřejmě poznat,“ přiznala jedna z vystupujících a současně režisérka hry.

Co se ve hře odehrává, se divák dovídal jen z rozhovorů. Herečky seděly celou dobu u stolu, nikam nechodily, ani se nedělo nic „akčního“, jak by leckdo mohl očekávat v průběhu inscenace, ve které se jedná o vyšetřování vraždy.

Já nikdy Hrátky s čertem moc nemusela, ale tohle je prý jiné.

Soubor „DK“ Pelhřimov vznikl při Domově mládeže SŠ Pelhřimov. Schází se jednou týdně na DM, kde má v suterénu vybudovanou divadelní zkušebnu. „Baví nás klasické divadlo, zatím jsme nedělali žádné experimenty, protože nevíme, jak by to pelhřimovští diváci přijali.“ Inscenaci upravila Drahoslava Kolářová podle originálu Jana Drdy: „Na rozdíl od původního díla máme v naší inscenaci některé role obrácené - hrají je děvčata - třeba Lucipérka, Andělka, Bilialka.“ Pelhřimovští si tak Drdovu hru trochu vylepšili, z profesora Solfrena si navíc udělali sexuálně posedlou profesorku Solfrenku, která publikum pobavila. Ale proč postava Bilialky měla totožný charakter jako Solfrenka, mi není jasné ani teď. Mladá Lucipérka šišlala podobně jako Luciper v Drdově originálu, potřebovala na sebe upoutat pozornost. Šišláni by ale zřejmě vyznělo líp, kdyby její postavu ztvárnil starší člověk.

Největší obavy měli herci z toho, že nevyuniknou jejich kulisy, které museli vyrobit speciálně pro toto festivalové představení. „Na naší domovské scéně máme možnost v průběhu představení měnit scénu, aniž by to diváka nějak rušilo. V našem městském divadle můžeme využívat točnu, propadlo a také několik desítek táhel. To jsem bohužel v loňském roce u vás v divadle moc postrádala,“ vzpomíná na loňský festival vedoucí souboru Drahoslava Kolářová. Letos výrazné propadlo nebo táhlo soubor nepotřeboval a jejich obavy z nevyuniknutí kulisy se tak nenaplnily.

Donaha!

„Bylo, nebylo,“ uvedl rozbor hry jeden z porotců. Inscenace se porotcům vcelku líbila, ale prý by v ní škrtali slova: „Škrtal bych slova a lítal po jevišti,“ řekl doslova Jirka Havelka.

„Mně se to nelíbilo! Prvních deset minut jsem se nudila, pak jsem byla znechucená,“ zareagovala jedna slečna z publika. Znuděných a znechucených bylo víc: „Já bych na to děti teda nepustila,“ připojila se hned další. „Jste mladý, proč jste neroztrhali ty oponky a nesvlíkli se do naha, když jste předtím sváděli Školastika?“ zažertoval Havelka. Čeká nás snad nová verze Donaha?

Rozhovor s Jirkou Havelkou

Před několika lety student jihlavského gymnázia, dneska režisér, herec a porotce divadelního festivalu rád vzpomíná na své umělecké začátky, které jej s divadlem Na Kopečku spojují. Ve čtvrtek pod jeho režii diváci viděli hru Drama v kostce.

Můžeš v kostce říct, jak se vydařilo vaše čtvrté představení?

Jo, já myslím, že se povedlo. Publikum tady bylo moc dobrý. Tu hru mám docela rád, je mi z těch her, co se teďka hrajou, taková nejbližší, protože ji hrajem s lidma mně blízkějma a celá vznikala kolektivně, autorským způsobem, bez jakéhokoli textu.

Tady, Na Kopečku jsi herecky začínal, jak na ty chvíle s odstupem času vzpomínáš?

Nejlíp jak se vůbec dá. Dneska na to vzpomínám jako na ty nejhezčí a nejzásadnější věci, co mě potkaly, na gympl s divadlem Hobit s Krásenským, s těma klukama, co byli v tom souboru, na ty čtyři roky, kdy jsme uváděli naše hry tady Na Kopečku a o prázdninách s nima jezdili s koněm a s vozem, to jsou ty věci, který mě formovaly nejvíc, na který vzpomínám. Když sem vkročim, jsem dojatej, a to nemám rád sentiment.

Dneska už tady jsou mladší herci a ty zasedáš v porotě, jací jsou, jak se ti líbí?

Byl jsem úplně nadšený z představení Spouště. Líbilo se mi, jak to bylo udělaný, to je řeč, kterou mám rád, na který jsem začínal, nebo která je podle mě divadelně nejplatnější a podle ní se musí začít, takže to představení se mi hodně líbilo a myslím, že mezi herci byli i tři talenti.

Hraješ i režiruješ, dá se obojí porovnat?

To se docela dá, když je člověk k sobě upřímný. Já o sobě vím, že nejsem žádný charakterní herec, ale i přesto herectví dělám dál, jak jsem dělal tady na gymplu, s Vostopětkou, našim amatérským, poloprofesionálním sdružením. Je to z čistého nadšení, naše herectví je založený na improvizaci a takovejch spíš šaškárnách. Hraju taky v Ypsilonce, mám tam menší hereckej úvazek, ale ta Ypsilonka je specifická, není to prostě hraní rolí, hraní postav, na který bych si vůbec netroufl, takže to beru jako takový příjemný zpestření a baví mě to. Kdyby mě to nebavilo, tak bych to nedělal vůbec. Ted' ale hlavně čím dál víc upřednostňuju tu režii.

Děkuju, snad nás všechny bude divadlo bavit i dál...

Jan Kodet

Celkovému dojmu z představení nepřidalo ani to, že se herečky přeříkávaly a že jim sem tam vypadl text. Jejich tiché dialogy, které se v průběhu hry dotkly třeba emancipace nebo feminismu, ale ovšem působily trochu nedodělaným dojmem, přitom by je stačilo jen krátce rozvést do „typického“ holčičího klábosení o mužských a diváci by se jistě bavili o poznání víc.

Anetka Pavlíčková

Frašoidní detektivka - hodnocení

Porota se po svérázném pojetí autorské hry DS Momentku shodla na tom, že velkému množství věcí nerozuměla: „Unikla mi spousta verbálních informací,“ řekl jeden z porotců Michal Junášek. Jaroslav Stuchlík se k němu připojil: „Všechno jste ukázaly přes dialog, ale vaše hlasy by potřebovaly trénink.“ Porota dodala, že dívky místy opravdu kuřkaly a že statickým dialogem se fraška vyjádřit nedá.

„To není fraška, ale detektivka,“ bránila se režisérka, která hru sepsala na námět povídky: „Napadlo mě to, napsala jsem to, konec je od středy čtyřikrát upravovaný.“ Na její vysvětlení, že Fraškoidní detektivka neměla působit jako parodie na komedii, porotci odpověděli: „Vy sdělujete tiše říkaným textem legrace, ale fraška má určité zákonitosti.“

Jaroslav Stuchlík režisérce pochválil to, že základy režie pochopila a že novou postavu si přidala vhodně. Využitá myš prý perfektně vyjádřila myší emoce a měla pozoruhodný herecký výraz. Zkritizoval ale výběr kostýmů, které podle něj splývaly: „Málo pracujete s detailem. Spousta věcí, které jste chtěly vyjádřit, se nedala pochopit.“ Konkrétní rekvizity by podle poroty měly být vidět a být zřetelné. Někde vespod si ale mužská porota všimla zajímavého ženského dusna a drobných akcí, které ale herečky dobře nerozehrály.

Renča Neprašová

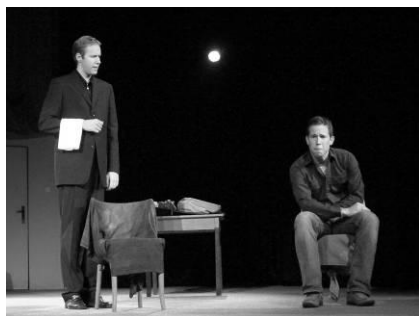
Každý zná sám sebe nejlépe

Soubor z Hradce Králové hned zaujal výraznou zvukovou kulisou. Dynamická hudba se k příběhu velmi hodila. O co šlo? Příběh z pekla. A to doslova. Na úvod se na pódiu objevil sluha. Za veselý výrazem začal uklízet připravené převrhle do kufříku a za téměř hotelového pokoje příběhu. Artura. Chudák byl – představoval si peklo zcela kat, a byla tam příšerná zima. Artur připojily Claudie a Marta. Claudie – slečna. Marta – cynická, ironická, feministická lesba. A Artur sám – rozpolcený, sebelítostivý, uzavřený a zlomený.

hudby a se spokojeným jeviště. Sbíral židle, skládal oblečení okamžik uvedl do první z hlavních postav na okamžik naprosto zmaten jinak. Tady nebyly ani kotle, ani nezůstal dlouho sám, brzy se k němu malinko namyšlená, rozmazlená, marnivá

Brzy naši hlavní hrdinové pochopili, že ono peklo, ve kterém se ocitli a kterému se tolik podivovali, protože nebylo podobné pověrám, které o peklu většinou kolují, že i toto peklo je vytrestá. Tím, že z něj není úniku. Že není úniku před vlastními myšlenkami a před obviňujícími myšlenkami ostatních. Postupně se každý přiznává, čeho se dopustil, proč se dostal právě sem. A ne do nebe. Postupně se jim přítomnost ostatních stává nesnesitelnou. Marta se snaží sbalit Claudii, která očividně nemá zájem, Claudie se snaží sbalit Artura, který očividně nemá zájem (celá hra má mírně erotický podtón), a Artur by byl nejradši, kdyby ho prostě všichni nechali na pokoji.

Na konci, když už jsou všichni vytočení na nejvyšší míru a nemohou se navzájem snést, Artur dámy zastřelí. No, zastřelí. Jsou už samozřejmě mrtvé. Pouze se je pokusí zastřelit. Nic se tedy nevyřeší a všichni zlomení hříšníci utíkají z pekla.

Jenže děj se opakuje. Znovu přichází služebník, poklidí po divokém souboji na jevišti a vpustí dovnitř Artura. Znovu. Stejný scénář. Cyklicky se opakující smutný osud. Peklo?

Bára Stolínová

S vyloučením veřejnosti - hodnocení poroty

Poté, co na jevišti proběhlo peklo, se celkem ohromené publikum a porota shromáždili ve vedlejší místnosti. Oceněna byla především divadelní zkušenost souboru, podání jejich replik, promyšlená inscenace a efektivní herecké výkony.

Pozornosti se dostalo i neznámému divákovi, který podle poroty měl být představen na jevišti. Jeho roli porota, jak později přiznala, nepochopila. Souboru vytýkala maličkosti. V průběhu rozboru přišla na to, že bylo příliš brzy patrné, jaké je sexuální zaměření jedné z ženských postav.

Na závěr hry, kdy měly zastřelené herečky oživit, jsme viděli jen „dvě zombie“, ve skutečnosti mělo jít o vyobrazení opakování děje. Přes pár malých nesrovnalostí pan Junášek přiznal, že šlo o těžkou hru, a to dokonce natolik, že ji na divadelních prknech už tolik nevidáme, přesto si s ní herci poradili velmi dobře.

Monika Toužínová

Fotoperlička

A co říkáte na představení třeba vy?

Školník Olda se zdráhá odpovědět...